

Iako svaki peti brak u Hrvatskoj završi razvodom, rijetki se na vrijeme dogovaraju oko podjele imovine

Predbračni ugovor za Hrvate je tek “ubojica romantike”

Bračne ugovore potpisuju imućniji Hrvati, ili oni koji iza sebe već imaju jedan brak, pa žele zaštititi imovinu i prava djece. Unatoč zavjetima koje svi kod crkvenog (katoličkog) vjenčanja izgovaramo “dok nas smrt ne rastavi”, u Hrvatskoj se raspada svaki peti brak. Prema podacima Državnog zavoda za statistiku, u 2007. godini na 100 sklopljenih brakova 21 je završio razvodom. Gotovo nijedan razvod ne prolazi bez trauma i stresa, a ako se jedan od supružnika protivi rastavi, mučan je proces dodatno začinjjen pakostima i borbom za podjelu imovine.

Čak i kada obje strane žele okončati brak, a nemaju djece niti im je imovina sporna, na službenu potvrdu razvoda mogu čekati i četiri mjeseca. No, dulje od same brakorazvodne parnice, traje postupak podjele zajedničke imovine. Ponekad te parnice traju i do 15 mučnih godina.

Upravo zbog toga uveden je bračni ili popularno nazvan predbračni ugovor. Premda je bračni ugovor kao takav u hrvatskoj pravnoj praksi prisutan već dugo, rijetki zapravo koriste tu mogućnost dogovora oko podjele imovine. Još uvijek ne postoji registar sklopljenih bračnih ugovora, međutim, pravnici potvrđuju da se radi o jako malom broju osoba koje su u posljednjih desetak godina, otkako je uveden, iskoristili ovo pravo.

PATRIJARHALNA ZAJEDNICA

U javnobilježničkim uredima, koje smo kontaktirali, gotovo se nitko ne sjeća kada je zadnji puta sastavljao takav ugovor između bračnih supružnika ili ovjeravao već sastavljeni.

“Upravo je to dokaz da i dalje živimo u patrijarhalnoj zajednici gdje je nezamislivo da bračni parovi sastavljaju dokument vezan uz diobu stečene imovine nakon rastave”, smatra odvjetnica **Sanja Bezbradica**.

Ovaj pravni akt odavno je duboko ukorijenjen u zapadnoeuropskim pravnim tradicijama, no kod nas se još uvijek uglavnom doživljava kao “ubojica romantike”. Dok su puni dojmova istinske ljubavi, novi bračni partneri ne razmišljaju o budućnosti

Najskuplji razvodi slavnih parova

PAR	IZNOS
Roman & Irina Abramović	300.000.000,00\$
Michael & Juanita Jordan	168.000.000,00\$
Neil Dimond & Marcia Murphey	150.000.000,00\$
Steven Spielberg & Amy Irving	100.000.000,00\$
Harrison Ford & Melissa Mathison	85.000.000,00\$
Kevin Costner & Cindy Silva	80.000.000,00\$
Ted Turner & Jane Fonda	60.000.000,00\$
Paul McCartney & Heather Mills	48.000.000,00\$
Michael & Diandra Douglas	45.000.000,00\$

Iznos u tablici se odnosi na svotu koja je dodijeljena supruzi nakon razvoda braka

i ne žele se opterećivati sklapanjem predbračnih ugovora. Bez obzira na razloge izbjegavanja sastavljanja predbračnih ugovora, uvijek dolazimo u "slijepu ulicu" nakon što se partneri odluče na prekid bračne veze. Ova bi se situacija mogla izbjeći u slučaju da su partneri davno prije razmišljali o sklapanju predbračnog ugovora.

Bračni ugovor, koji se može sklopiti prije sklapanja braka (popularno prozvan predbračni) i za vrijeme njegova trajanja uveden je kod nas 1998. godine Obiteljskim zakonom.

DOGOVOR OKO PODJELE IMOVINE

"Bračni ugovor sklapaju ženik i nevjesta, a njegovi učinci postaju važeći nakon sklapanja braka. Ovim ugovorom budući supružnici ugovaraju buduće imovinskopravne odnose na vlastitoj imovini, koju unose u brak i na budućoj imovini koju će steći za vrijeme trajanja braka. Bračnim ugovorom se slobodno ugovaraju međusobna prava i obaveze na ukupnoj imovini, bez obzira na nastanak i porijeklo te imovine, ali pod uvjetom da je ugovor sačinjen u pismenom obliku, potpisan od strane oba supružnika i ovjeren kod bilježnika", tumači odvjetnica Sanja Bezbradica.

Nadalje, da bi ugovor imao pravne učinke prema trećim osobama, on nužno mora biti upisan u zemljišne knjige, ili javne upisnike kod kojih je upis nužan za stjecanje prava raspolaganja predmetnom imovinom.

"Bračni ugovor se može sklopiti u bilo koje vrijeme trajanja bračne zajednice s ciljem ugovaranja imovinskopravnih odnosa na vlastitoj i zajedničkoj imovini. Bračni ugovor mogu sklopiti i izvanbračni supružnici u izvanbračnoj zajednici koja se priznaje na temelju odredbi Obiteljskog zakona", dodaje Bezbradica. Premda zakon pretpostavlja podjelu imovine na pola svakome bračnom partneru, ovim je ugovorom moguće odrediti drugačije omjere oko podjele imovine, primjerice 80:20.

SAVRŠEN PRAVNI AKT, KOJI UZBURKAVA EMOCIJE

Bračni ugovor nije i ne smije biti iskaz nepovjerenja, već bi on trebao biti potvr-

da međusobnog poštovanja i iskrenosti, pa željom da se svom partneru omogući doživljaj pune slobode u odlučivanju i preuzimanju odgovornosti za zajednički boljitak. Sloboda i pravo pojedinca uvijek uza se povlače obaveze i odgovornost pa ovaj akt koji samo formalizira tu činjenicu, daje zapravo pravni okvir ispravnom opredjeljenju dvoje dobrovoljno združenih, i pod pretpostavkom, zaljubljenih ljudi. Na tim temeljima bi trebale biti donošene važne i kvalitetne životne odluke, na korist i zadovoljstvo sebi i svojoj obitelji.

"Bračni ugovor je kao takav gotovo savršeni akt za reguliranje imovinskih odnosa, međutim, ako se i prije ili za vrijeme braka spomenu ovakve pravne mogućnosti, često se znaju uzburkati emocije. Ponekad se može doimati da je želja jednog, ili oba, bračna druga za sklapanjem bračnog ugovora odraz krize u bračnim odnosima, ili pak nagovještaj prestanka braka", kaže pravica **Irena Majstorović**, autorica knjige Bračni ugovor.

ŽENE ŽELE ZAŠTITI SVOJE

"U braku sam osam godina, i statistički gledano, nitko ne može sto posto garantirati dokad će tako i ostati. Ponukana ružnim, prljavim i zlim razvodima oko mene, htjela bih, da ako ne daj Bože ikad do toga dođe, mi to obavimo u miru, slozi i civilizaciji. Tijekom braka prodala sam stan koji sam kao zasebnu imovinu stekla prije braka i kao takvu ga unijela u brak. Taj smo novac potrošili na kupnju većeg stana u kojem sad živimo, i to na taj način da smo na kupnju i uređenje potrošili 90 tisuća eura, od toga otplaćujemo 60 tisuća eura kredita, a 30 tisuća je od prodaje mog "predbračnog" stana.

O tome smo suprugu i ja čak sklopili i nekakav sporazum u kome piše točno to (koliko je u stan uloženo mog novca, a koliko je zajednički zarađenog novca) i ovjerali ga kod javnog bilježnika. Sada ja tražim da se u zemljišne knjige upišemo kao vlasnici novog stana u omjeru 2/3 ja i 1/3 on, ali on na to ne pristaje. Ja sam razočarana, želim na neki način zaštititi ono što je (nekad bilo) samo moje, i u krajnjoj liniji moje pravo da samostalno raspolazem onim što sam sama zaradila. Što da radim?", piše

Irena Majstorović, pravica i autorica knjige Bračni ugovor

"Bračni ugovor je kao takav gotovo savršeni akt za reguliranje imovinskih odnosa, međutim, ako se i prije ili za vrijeme braka spomenu ovakve pravne mogućnosti, često se znaju uzburkati emocije.

Sanja Bezbradica, odvjetnica

"Bračni ugovor se može sklopiti u bilo koje vrijeme trajanja bračne zajednice s ciljem ugovaranja imovinskopravnih odnosa na vlastitoj i zajedničkoj imovini.

"drsophia" pravnim stručnjacima na jednom od naših pravnih foruma.

UGOVOR KAO ZNAK ZRELOSTI BRAČNIH DRUGOVA

Temeljni prigovor koji bi se ovome institutu mogao uputiti jest onaj psihološke naravi, budući da bi se brak trebao temeljiti na povjerenju. Štoviše, valja reći da se bračni odnosi prije svega shvaćaju kao zajedništvo, kako ciljeva, tako i odlučivanja. Stoga se postavlja pitanje je li sloboda ugovaranja imanentno obilježje braka ili je suprotna samoj njegovoj prirodi, budući da ugovoru prethodi suprotnost interesa, a kod skladnog braka postoji jedinstvo interesa.

"Sklonija sam ipak razmišljanju da je dogovor o imovinskim pitanjima, dakle razgovor o tome i sklapanje bračnog ugovora, odraz stabilnosti jedne veze, kao i zrelosti bračnih drugova. Prednosti su bračnog ugovora, s druge strane, raznovrsne", kaže Majstorović.

U Hrvatskoj, kako je ranije spomenuto, nema statistike o tome koliko je bračnih ugovora sklopljeno. Ali, kada se i događaju tada je u pitanju imovina iznadprosječne vrijednosti ili se radi o drugom braku, pa se žele zaštititi prava djece iz prethodnih brakova.

"U braku sam, imam dijete od 13 god. Suprugu se jedna žena prijeti godinama da ima njegovo dijete, ali ništa ne poduzima. Ja sada kupujem stan i želim zaštititi svoje dijete od eventualnih neugodnosti u budućnosti. Mogu li s mužem sklopiti ugovor

Prije sklapanja braka, partneri odlaze odvjetnicima i u dogovoru s njim sklapaju ugovore koji zadovoljavaju obje strane, te također propisuju obaveze i prava bračnih partnera u slučaju rastave braka ili nekog nesretnog slučaja.